

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

PROTOKOLL
2024-10-08
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 9
Mål nr ÖM 14896-23

RÄTTEN

Hovrättsråden Fredrik Ludwigs, Mikael Hagelroth, referent, Caroline Hedvall
Klostermark och Helen Blomberg

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Hovrättsfiskalen Erik Bernander

PARTER

Klagande

M.E.

Motpart

Staten genom Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

Ombud: Advokatfiskal E.P.
Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

SAKEN

Avvisning; nu fråga om återförvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2023-11-22 i mål nr
M 2919-23

Målet föredras och följande antecknas.

M.E. har till mark- och miljödomstolen gett in en stämningsansökan
avseende intrångsersättning enligt 19 § skogsvårdslagen (1979:429). Han förelades
skriftligen av domstolen att precisera yrkanden och grunder samt inkomma med
bevisuppgift. Han kompletterade ansökan med vissa uppgifter. Mark- och
miljödomstolen kontaktade därefter M.E. via telefon för att få honom att
komplettera sin stämningsansökan med ett bestämt yrkande och det bestämdes att rätten

Dok.Id 2114292

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 08:00–16:30

skulle skicka ett nytt föreläggande om detta. Någon komplettering inkom inte till domstolen som beslutade att avvisa ansökan.

M.E. har yrkat att målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning. Han har uppgett att han inte fått något föreläggande från mark- och miljödomstolen efter telefonsamtalet.

Staten genom Kammarkollegiet har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens beslut.

Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2024-10-30)

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens beslut och återförvisar målet till tingsrätten för fortsatt handläggning.

Skälen för beslutet

M.E.s stämningsansökan har avvisats på den grunden att den inte innehöll ett bestämt yrkande.

Om en stämningsansökan, efter det att ett föreläggande om komplettering har utfärdats, är så ofullständig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en rättegång ska den avvisas (42 kap. 3 och 4 §§ rättegångsbalken).

I förarbetena anges bl.a. en utgångspunkt för frågan om avvisning är att yrkanden och grunder ska vara så preciserade att rätten, om det blir aktuellt, kan bedöma om tredskodom mot svaranden kan meddelas på grundval av ansökningen samt att det i princip bör krävas att det material som presenteras i ansökningen är så fullständigt att svaranden med ledning av det kan avge ett svaromål. Det anges också att rätten, beträffande många typer av brister i en stämningsansökan genom att utöva materiell

processledning vid en följande muntlig förberedelse kan få fram behövliga preciseringar från käranden. (Se prop. 1983/84:78 s.74–75).

I motiveringen anges vidare att det är klart att ingen ska behöva drabbas av rättsförluster enbart därför att han inte förmår uttrycka sig på ett juridiskt korrekt sätt eller inte förstår domstolens förelägganden. Det framhålls att förelägganden ska utformas enkelt och begripligt, att ytterligare kompletteringar bör kunna följas upp per telefon och att även vissa allvarigare brister i en stämningsansökan kan vara av den arten eller omfattningen att de inte medför någon större olägenhet om de klaras upp först på ett senare stadium av rättegången. Det anmärks vidare att möjligheten till avvisning kvarstår även efter det att stämning utfärdats (se a. prop. s. 39-41 och RH 1996:112).

Den nu aktuella tvisten gäller ersättning efter det att M.E. förbjudits att avverka fjällnära skog. Om en enskild inte är nöjd med den ersättning som Skogsvårdsstyrelsen erbjuder i ett sådant fall, är förfarandet sådant att den enskilde själv får väcka talan mot staten. För en sådan talan gäller en frist inom vilken en talan ska väckas för att rätten till ersättning inte ska gå förlorad (se 19 § tredje stycket skogsvårdslagen och 31 kap. 13 § miljöbalken). Ett avvisningsbeslut kan alltså innebära att M.E. lider en definitiv rättsförlust. Ett förbud mot avverkning i ett fall som det förevarande presumeras vara ett intrång i den pågående markanvändningen. Det innebär att egendomsskyddet i 2 kap. 15 § andra stycket regeringsformen, som tillförsäkrar den enskilde ersättning när det allmänna inskränker användningen av mark på sådant sätt att den pågående markanvändningen avsevärt försvåras, aktualiseras.

I stämningsansökningen har M.E. angett att han anmält en avverkning av skog till Skogsvårdsstyrelsen som förbjudit avverkningen. Vidare framgår bl.a. att Skogsvårdsstyrelsen erbjöd honom en kompensation om ca 320 kr/m³, att M.E. ansåg det oskäligt och att han borde kompenseras utifrån marknadsvärdet som han ansåg vara 450 kr/m³.

I stämningsansökan fanns dock ingen uppgift om det belopp han begärde i ersättning för den förbjudna avverkningen. En uppgift om hur många kubikmeter skog som han förbjudits att avverka borde i sammanhanget också kunna ha ansetts tillfyllest.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen får det anses vara fråga om en begränsad uppgift som saknades i stämmningsansökan. Utifrån vetskapen att frågan redan varit föremål för prövning och att Skogsvårdsstyrelsen lämnat ett förslag på ersättning, kunde domstolen ha antagit att uppgiften fanns tillgänglig i ärendet hos Skogsvårdsstyrelsen, och att M.E. hade tillgång till den eller i vart fall enkelt skulle kunna inhämta den. Alternativt kunde domstolen ha väglett M.E. att föra en fastställsetalan om marknadsvärdet per kubikmeter för den skog som inte fick avverkas. Det kan också antas att Kammarkollegiet, som motpart i domstolen, trots bristen i ansökan, skulle kunna ha avgett ett svaromål med hjälp av de handlingar kollegiet ändå behövt inhämta från Skogsvårdsstyrelsen mot bakgrund av att det enligt stämmningsansökan var marknadsvärdet per kubikmeter, och inte volymen, som var tvistig.

Med hänsyn till att bristen i stämmningsansökan tämligen enkelt kunde ha läkts, antingen genom en ytterligare kontakt med M.E. innan ansökan avvisades eller genom materiell processledning och komplettering efter det att stämning utfärdats, att M.E. förde sin talan utan hjälp av juridiskt biträde, att M.E. riskerade att lida en definitiv rättsförlust samt att det är fråga om en grundlagsskyddad rätt till ersättning, anser Mark- och miljööverdomstolen att mark- och miljödomstolen inte borde ha avvisat ansökan. Mark- och miljödomstolens beslut bör därför undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt handläggning.

Beslutet får inte överklagas (se 54 kap. 3 § andra stycket).

Erik Bernander
Protokollet uppvisat/